

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Вахніченко О.В., *к.арх., доцент*

(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Ландшафтно-рекреаційні території представляють собою мережу озелених ділянок та інших відкритих просторів різного функціонального призначення. Ці території є невід'ємною складовою міського середовища та є способом збереження і створення природного каркасу в урбанізованому середовищі.

Одним з актуальних напрямків є вдосконалення окремих ділянок міського середовища за рахунок створення ландшафтно-рекреаційних територій. У межах міста розміщуються різні за своїм призначенням ландшафтно-рекреаційні та міські об'єкти загального користування, а саме: міські сади та парки, спеціалізовані парки (дитячі, спортивні, зоологічні тощо), ботанічні сади, сквери, бульвари, набережні. В житлових районах міста аналогічно, – парки і сади житлових районів, бульвари, сквери, пішохідні зв'язки.

Сучасне урбанізоване середовище перебуває на етапі переосмислення та пошуку архітектурно-ландшафтних рішень, які направлені на вдосконалення та підвищення його екологічних характеристик.

Серед реалізованих за останні 10-15 років ландшафтних проєктів спостерігається активна тенденція до підвищення якості міського середовища там, де відбувається деградація та є потреба впровадження особливих рішень, що будуть сприяти підвищенню художньо-естетичних якостей середовища, розширення його функціональних та просторових характеристик.

Методи ландшафтної архітектури сьогодні є одними з провідних у відновленні різних проблемних ділянок міського середовища та створенні якісного громадського та житлового простору.

Ландшафтно-рекреаційні території розроблюються на:

- колишніх промислових територіях, які втратили своє пряме функціональне призначення;
- вздовж магістральних вулиць та шляхів інженерних комунікацій, простір яких також є необхідність переосмислити;
- вдосконалення відкритих громадських просторів в урбанізованому середовищі та у житловій забудові.

Все більше природні компоненти починають активно застосовуватися в високоурбанізованому середовищі. Різноманітні

інноваційні проєкти активно впроваджуються на окремих ділянках міста.

Наприклад, Houtan Park у Шанхаї, який був спроектований на території колишньої промислової території, є відновленим ландшафтом на березі річки. Метою створення цього парку була трансформація простору та впровадження зелених технологій. Однією з важливих задач було відновлення деградованого середовища колишньої промислової території, яка була забруднена різними відходами. На території впроваджено стратегію регенеративного дизайну, щоб перетворити її на живу систему з комплексним екологічним підходом. Для висадки на території парку було спеціально підібрано сільськогосподарські культури та водно-болотні рослини, що сприяють очищенню ґрунту та води.

Проект Infra-Space 1 у Бостоні демонструє приклад якісного перетворення депресивного простору на осередок громадської активності. Infra-Space 1 є пілотним проєктом впровадження Департаментом транспорту, який проводить дослідження з відновлення ландшафтів під віадукми. Розробники даного проєкту розглядають перетворення ландшафтів під магістраллю в якості способу покращення якості навколишнього середовища. Тобто це не просто парк чи громадський простір – це комплексний підхід, де поєднано природні компоненти, екологічні аспекти, безпеку та якісне управління.

Прикладом сучасного підходу до оновлення громадських центрів у житловому середовищі є Фентезі парк у Харкові. Дана територія є сквером в міжквартальній житловій забудові, який примикає до районного будинку культури. Після реконструкції його територія була перетворена на креативний простір з різноманітними тематичними інсталяціями. Простір Фентезі парку розрахований не тільки на візуальні враження, а й спланований як місце для проведення різних громадських заходів: концентри, виставки, спектаклі тощо. Таким чином територія звичайного скверу, який змінив свої функціональні характеристики, стала активним громадським простором для відпочинку різних категорій населення.

Ландшафтно-рекреаційні території займають важливе місце в архітектурно-планувальній структурі міста. Створення нових осередків та оновлення існуючих ландшафтів в міському середовищі безпосередньо впливають на загальний комфорт та розширюють природний каркас міста. При проєктуванні ландшафтно-рекреаційних територій необхідно враховувати регіональні особливості місцевості, соціальні потреби громади та перспективний розвиток певної ділянки міського середовища.